

N:o 4.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Kammakaregatan 50, n. b.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 Februari 1895.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

15. Årg.

Benjamin Godard.

En af sina förnämsta nutida tonsättare har Frankrike förlorat med Benjamin Godard, som den 10 sistlidne januari afled i Cannes, dit han på läkarnes inrådan ett par månader förut begifvit sig för att sköta sin vacklande helsa. Men det var ej blott inom sitt fäderneslands gränser Godard gjort sig känd; hans namn egde en god klang inom hela den stora musikverlden, och hade en längre lefnad blifvit honom beskärd med tillfälle att i lugn och ro verka som tonkonstnär, hade hans stora begåfning säkert lemnat åt efterverlden ett större arf af värdefulla tonskapelser än som nu skett, om än antalet af dem är mycket rikhaltigt. Och till vår tids mest begåfvade kompositister kan otvifvelaktigt Godard räknas, icke allenast genom sina grundliga studier, utan också, och förnämligast, som melodist, en egenskap, som man nu finner sällsynt nog hos våra tonsättare och som hos honom framträdde med hela den spirituella elegans, som utmärker fransmännen. »De anspråksfulla 'ungdomarne' i vår tid», säger en hans minnes-tecknare, »hvilka synas mig pladdra mer än några gubbar, ha ej vågat slunga ut något anathema

öfver Godard. Denne, hvars teoretiska vetande de ej kunde förneka, skref musik för att skänka njutning åt örat, under det att dessa herrar med en trög och tråkig inspiration endast kappas om att sönderslita det.»

Benjamin Louis Paul Godard föddes i Paris den 18 augusti 1849. Hans far var köpman, och genom misslyckade spekulationer blef denne ruinerad samt dog af bekymmer. Den unge sonen Benjamin fick nu försörja famil-

jen, en pligt som han äfven samvetsgrant uppfylde. Han hade redan tidigt visat stora musikaliska anlag och börjat studera violinspel under Richard Hammer, hvarefter han 1863 vann inträde i konservatoriet, der han undervisades af Henri Reber i harmoni och komposition. För romerska priset täflade han två gånger, 1866 och 1867, utan framgång, men detta nedslog ej hans mod; Saint-Saëns hade ju rönt samma öde. Emellertid hade Godard måst

egna sig flitigt åt gifvande af lektioner för att kunna uppehålla sig och de sina, hvarjemte han med ifver arbetade på kompositioner och inträdde i åtskilliga föreningar för kammarmusik såsom violinist. Han hade såsom sådan nu hunnit en ganska hög rang och räknade Henri Vieuxtemps som sin lärare. Af hans första kompositioner voro op. 1, Sonat för piano och violin, tillagnad läraren Hammer och op. 3, »Legende et Scherzo», för samma instrument, dedicerad till Vieuxtemps. Hans op. 4 är 30 »Morceaux de chant», op. 6 »Les contes de Perrault», 9 morceaux pour piano; många af dessa sånger och pianostycken äro mycket vackra och i synnerhet de senare fingo talrika efterföljare. En af Godards favoritkompositister synes ha varit Schumann, hvars »Kinder-scenen» han mycket talangfullt instrumenterade och som utfördes på Châtelet-konserter i

Benjamin Godard.

Paris 1876. Samma år finner man hans andra violinkonsert »*Concerto romantique*», med den vackra, ofta spelade »canzonettan», utförd å Concerts populaires af m:lle M. Tayau. En pianotrio, en stråkvartett och en pianokonsert, den senare spelad af G. Lewita 1878 å samma konserter, härstamma från denna tid. Sistnämnda år vann Godard staden Paris' pris för sin »symphonie dramatique» *Tasso*, som särskildt i Reber och Gounod vann stora beundrare. Densamma är skrifven öfver ett poem af Grandmougin och utfördes med stor framgång på Châteletkonserter i december 1878. Med allt erkännande af Godards stora kompositionstalang har man dock att förebrå honom för stor produktivitet och dermed sammanhängande brist på sjelfkritik. Till Godards förnämsta verk kunna för öfrigt räknas orkestersuiten *Scènes poetiques* (på Châteletkonserter 1879), *Diane, poème dramatique* (1880), *Symphonie-ballet* (1882), *Ouverture dramatique* (1883), *Symphonie gothique* (1883), *Symphonie orientale*, fem tonmålningar till poem af Leconte de Lisle, A. de Châtillon, Victor Hugo och Godard (som sjelf stundom uppträdde som skald), af hvilka den mest anmärkningsvärda är »*Les Elephants*», en lyckad tolkning af detta väldiga djurs vigtighet. Bland hans fem symfonier framstår särdeles *Symphonie Légendaire*, skrifven dels för orkester ensamt, dels för soloröster och dels för kör och orkester, med libretto af flere författare, bland hvilka han sjelf är en (å Châtelet-konsert 1886). Af kammarmusik har Godard komponerat flere verk, för hvilka han af »Institut de France» belönades med »*Prix chartier*». Dramatisk musik har Godard komponerat till »*Jeanne d'Arc*» och »*Beau-coup de bruit pour rien*» samt skrifvit några operor, som dock ej rönt större framgång. Då han ej fick dessa uppförda i hemlandet, vände han sig till Belgien. Der uppfördes i Antwerpen hans stora opera *Pedro de Zalamea* 1884 och i Brüssel 1888 *Jocelyn*. Emellertid fick han i maj 1890 en opera uppförd i Paris, nämligen *Dante* å Opéra Comique, som hos publiken rönt ett rätt godt emottagande, men af kritiken ej blef så gynnsamt bedömd. Två andra stora operor, »*Les Guelfes*» och »*Ruy Blas*», omtalas äfven såsom fullbordade. Det sista större verk Godard hade under arbete var »*La Vivandière*», episode militaire i tre akter, som nästkommande mars skulle utföras på Opéra Comique och hvars partitur han höll på att fullborda, då han träffades af döden.

Af hans kamarmusik må nämnas *Stråkvartetter*: i G-moll, op. 33, spelad här förra året af Aulinska kvartetten, op. 37, samt op. 136; *Quatre Morceaux*, trior för violin, alt och violoncell, op. 5; *2 Pianotrior*; *Violinsonat*, op. 20; för piano och orkester: *Con-*

certo, op. 31, samt *Introduction et allegro*, op. 49; för violin och piano: *Sonater*, nr 1 C-moll, op. 1, nr 2 A-moll, op. 2, nr 3 G-moll, op. 9, nr 4 op. 12, *Légende et Scherzo*, op. 3, *Gavotte*, op. 16, *Suite des trois Morceaux*, op. 78 (arr.); för piano och violoncell: *Deux Morceaux*, op. 36, *Aubade*, op. 61, *Scherzo*, op. 61, *Sonate*, D-moll, op. 104; för piano och flöjt: *Suite de trois Morceaux*, nr 1 Allegro, nr 2 Idyll, nr 3 Valse; för piano: *Sonate fantastique* (suite, 4 nummer) op. 63; *Les contes de Perrault*, 9 *Morceaux*, op. 6; *Lanterne Magique* (4 häften); *Chemin faisant* (en Courant, Pleurant, Chantant, Causant, Riant, Valsant) op. 53, m. fl. samlingar; åtskilliga valser, gavotter, nocturner, mazurkor, barcaroller m. fl. salongsstycken, samt etydsamlingarne *Etudes artistiques* nr 42 och nr 107, *Etudes pour piano*, op. 149, Cah. 1: *Etudes enfantines*, Cah. 2: *Etudes mélodiques*, Cah. 3: *Etudes rythmiques*, Cah. 4: *Etudes de concert*, nyligen annonserade till utgifvande af N. Simrock i Berlin. Af hans stora antal kompositioner, särskildt för piano, kunna vi endast lemna ofvanstående uppgift, utan att uppdraga en rangskilnad i värde mellan de här nämnda och andra hans kompositioner. Bland pianokompositionerna torde, såsom här utgifna, vara mest bekanta: »*Morgonstämning*» (Au matin), »*Deuxième Mazurk*», »*Chemin faisant*», »*3e Barcarole*», alla för två händer, samt för fyra händer ofvannämnda »*Mazurk*» och »*Canzonetta*».

Sent omsider, för några år sedan, blef Godard fäst vid Pariskonservatoriet såsom professor för instrumentalensembleklassen derstädes. Godard har äfven varit mycket verksam som lärare, och bland hans elever känna vi äfven en från vårt land, nämligen vår värderade tonsättarinna Valborg Aulin, hvars begåfning och arbeten af honom vunno mycket erkännande.

Benjamin Godard — säger Arthur Pugin, som skrifvit hans dödsruna i musiktidningen »*Menestrel*» — skall lifligt och allmänt blifva saknad. Han förtjenar det i alla hänseenden. Han var en ädel man och en stor konstnär.

Carl Michael Bellman.

Ett hundraårsminne.

Att icke hågkomsten af »Nordens Anakreon» — eller som Joh. H. Kellgren hellre velat kalla honom: »Nordens Pindaros» — ännu förbleknat och undanträngts af tidsförhållanden så olika dem, under hvilka han lefde och sjöng sina snillrika sånger, derom vittnade den hyllning, som ej blott flerstädes i vår hufvudstad, utan äfven i landsorten och i det finska

brödrafolkets hufvudstad egnades hans minne den 11 februari, då hundraårsdagen af hans död inträffade. Högtidligast och mest betydelsefull var denna hyllning i »de svenska sånggudinnornas» tempel, å den kungliga operan; en ej mindre värdig fest var den, som i Musikaliska akademien stora sal var föranstaltad af hr Sven Scholander, som mer än någon annan i vår tid väckt skaldens sånger till lif genom deras offentliga framställning med en talang, som vunnit allmänt erkännande. En större hyllningsgård af mera betydenhet var också den, som egde rum i Industrialpalatset, och mera enskildt, ehuru med festlig högtidlighet, egnades honom en sådan i de båda stora ordenssällskap, hvilka gjort till sin uppgift att låta Bellmans snilverk komma till heders och att hålla nationalskaldens minne i helgd.

För några decennier sedan såg det ut, som om Carl Michael Bellman vore på väg att glömmas, då den stora af Albert Bonnier utgifna Carlénska upplagan af hans skrifter återupplifvade hans minne. Emellertid odlades Bellmanssången allt mindre, och endast några få gjorde sig i enskilda kretsar kända såsom utmärkta tolkare af hans sånger. Genom Cronhamns och andras arrangement af dem för manskvartett kommo de mera offentligt ut i världen, ehuru naturligtvis i stypadt skick och med melodien såsom hufvudsak. I större skala har arbetats härmed genom den af hr Erik Åkerberg ledda »Bellmanskören». För några år sedan fick man dock höra, att inom familjekretsar här i hufvudstaden en ung man uppträdde som Bellmanssångare, i den rätta andan med deklamatoriskt utförande af sångerna i sin helhet och med det rätta ackompanjemanget — lutan. Så småningom vågade han sig fram för offentligheten, och med honom — Sven Scholander — kan man säga att en ny tid inbrutit för Bellmanssången och dess uppskattning. Den lycka Sven Scholander offentligt gjort med denna sång tycks mana andra att följa i hans fotspår. I enskilda kretsar kända Bellmanssångare med framstående förmåga anse vi oss ej här böra påpeka.

En annan hyllning åt Bellman har offentligen framträtt i de illustrerade minnesskrifter, som utkommo i bokhandeln vid tiden för firandet af hundraårsminnet och af hvilka Erdmanns är af ett stort och bestående värde.

Till forskningen rörande Bellmansmelodierna har Svensk Musiktidning lemnat ett bidrag i den värdefulla artikelserie af J. F., som förekom i tidningens andra årgång, och med anledning af det Bellmanska hundraårsminnets högtidlighållande ha vi beredt oss tillfälle att dertill bidraga med nedanstående värderika uppsats om Bellmanssången, benäget i sammandrag stäld till vårt förfogande af red. till den ansedda

tidskrift, som snart kommer att offentliggöra den i sin helhet.

Då denna tidning ej förut i ord och bild lemnat någon teckning öfver Carl Michael Bellman må här i största kortet några biografiska uppgifter bifogas närstående porträtt, en afbildning af det som finnes å Gripsholm, måladt af Per Krafft d. ä., och som visar oss sångaren Bellman vid sin luta. En minnesteckning öfver sångar-skalden har väl knappast blifvit mera snillrikt framställd, än af vår odödlige diktare Tegnér, då han om Bellman kväder:

»I Djurgårdsekar, susen vänligt öfver
Den störste sångarns bild som jorden bar!
Det fins ej tid, som dessa toner söfver,
Det fins ej land, som deras like har.
En sång, som växer vild och likväl ansad,
Bär konstens regel, men förmår dess tvång,
Till hälften medvetlös, till hälften sansad,
En gudadans på gudaberget dansad
Med faun och gratie och sångmö på en gång!

Carl Michael Bellman föddes i Stockholm den 4 februari 1740, son af sekreteraren i kongl. slottskansliet, titulär-lagmannen, Joh. Arndt Bellman, af tysk härkomst, och Katarina Hermonia, dotter af kyrkoherden i Maria församling Michael Hermonius. Sonen Carl Michael fick en vårdad uppfostran, studerade först i Maria skola och sedan för enskilda lärare samt blef 1758 inskrifven som studerande af Stockholms nation i Upsala. Nära ett år förut hade han dock beträddt embetsmannabanan såsom tjensgörande på prof i riksens ständers bank. Långt blef ej vistelsen vid högskolan, ty i juni 1759 befinnes han utnämnd till extraordinarie i banken. Redan nu hade hans skaldegåfva framträtt. Han berättar att han som barn under en feber talade allting på vers och äfven sjöng. Af sina föräldrar, som tyckas ha varit något pietistiska, tog Bellman intryck, och hans första författarskap rigtades därför vanligen åt fromma ämnen.

Med sitt lifliga sinne och sina vitt- ra anlag blef han snart indragen i nöjenas hvirvel och råkade af brist på nödiga penningemedel i skuldsättning samt nödgades 1763 begifva sig från hufvudstaden, man vet ej hvart. Genom faderns bemedling fick han dock återkomma, men sin plats i banken måste han lemna 1764. Han vistades sedan på föräldrarnes gård, Visbohammar i Södermanland, men dessa afledo år 1765. Från 1766 kan man anse Bellmans egendomliga skaplynn som skald träda fram. På sex år tillkommo då 50 af *Fredmans epistlar* och en mängd dryckeskväden, lyriska dikter etc., hvilka sedan samlades under namn af *Bacchanaliska ordenskapitlets handlingar*. Han var nu anställd som kanslist i general-tulldirektionen. Både 1772 och 1773 hade B. försökt få sina dikter utgifna, men utan framgång. Med statshvälfningen d. 19 aug. 1772 randades en ny dag för skaldekonsten och Bellman, hvars

Carl Michael Bellman.

sånger till Gustaf III:s ära nog blefvo af denne kända, till fördel för Bellman. Bland sina ungdomsvänner räknade han Elis Schröderheim och hade troligen honom att tacka för att han 1775 utnämndes till sekreterare hos K. direktionen för nummerlotteriet. Äfven i bondeståndets kansli tjänstgjorde han 1778 och hade 1776 af konungen fått hofsekreterare-titel. År 1777 gifte han sig med Lovisa Grönlund († 1847), men makarnes olika lynnen gjorde äktenskapet mindre lyckligt. Med 1780 börjar han offentlig- göra samlade eller större dikter, först *Betraktelser öfver evangeliska texter* — tillökade och omarbetade utgifna under titel *Zions högtid* (1787). — Derpå följde skämttidningen *Hvad behagas?* (1781 — endast 8 nummer). Stor uppmärksamhet och spridning vann *Bacchi tempel, öppnadt vid en hjeltes död* (1783), den sista af »Bacchanaliska ordenssällskapets handlingar», utmärkt af en stor poetisk och musikalisk skönhet, äfven till det yttre märkligt genom vignetter af de skicklige konstbröderna Elias och Fredrik Martin. Antagligen var B. själf förläggare till dessa verk. Deremot var det den bekante tonsät- taren och egaren af »kgl. privilegierade nottryckeriet», sedermera krigsrådet Olof Åhlström, som blef förläggare till skaldens förnämsta verk *Fredmans epistlar* (1790) och *Fredmans sånger* (1791), hvilka, granskade af B. och Joh. H. Kellgrens gemensamt, vunno så stort erkännande, att Svenska akademien 1791 ansåg sig med »fullkomligaste rättvisa» kunna tilldela författaren det Lundbladiska priset.

Den ekonomiska vinsten blef dock ej stor, och Bellmans ekonomi stod på klena fötter äfven under hans sista lefnadsår; det var hufvudsakligen vänners hjälpsamhet som höll honom och hans familj uppe. Tilltagande sjuk- lighet förslände hans skaparkraft. Ett af hans sista arbeten var en öfversätt- ning af »Gellerts fabler», utgifven 1793. Den 11 feb.* 1795 utandades

han sin sista suck. Hans vänner för- anstaltade en präktig begrafning, och på 1850-talet restes af Svenska aka- demien en minnesvård å Klara kyrko- gård på den plats der han troddes be- grafven. Hans byst, modellerad af Byström, aftäcktes 1829, och hans stod i sittande ställning å Hasselbacken, utförd af Alfred Nyström och bekostad af stället egare, aftäcktes 1872.

Bellmansmusiken.

(Ur det under tryckning varande Bellmans- numret af »Samlaren».)

Ursprunget till ett ej förkastligt an- tal Bellmansmelodier är redan be- stämmt konstateradt, och ett ännu större antal har man åtminstone lyc- kats spåra så långt, att man kan säga, det de icke äro komponerade af Bell- man. Ljunggren skref 1867 i sin be- römda Bellmansstudie: »Emellertid har man ännu icke bland de 82 epistel- melodierna lyckats upptäcka mer än 17, som äro från annat håll lånade.» Men då nu, såsom ofvan synes, på sin höjd något öfver ett tiotal af epistlar- nas melodier tills vidare icke kunnat visas vara från annat håll, så torde medges, att Bellmansforskningen i denna del på senaste decennierna gjort verkliga jätteframsteg. Ännu större skulle den utan tvifvel göra, om man kunde få närmare reda på, hvilka ope- ror Bellman verkligen hörde, hvilka sång- eller danssamlingar, som voro honom tillgängliga o. s. v. Hvar är t. ex. det bibliotek, som Bellman 1788 upptager bland sina tillgångar och vär- derar till minst 300 R. (Axel Björk- man, *Bellmansforskning*, sid. 144)? * Möjligen funnos deribland såväl tryckta franska vissamlingar, liknande Clé du caveau eller Chansons choisies, som och handskrifna svenska dansböcker, lik- nande ett af Bagge citeradt manuskript af 1785, der verkligen upptäckts me- lodien till »Vår Ulla låg i sängen och sof».

Nu kan man endast undantagsvis bestämt påpeka, ur hvilken källa Bellman närmast hemtat sina melo- dier. Någon gång kan man visser- ligen — oafsedt de tillfällen, då mu- sik enkom komponerades till Bellmans ord af en Uttini, Åhlström, Kraus m. fl. — bestämt säga, hvar han tagit sitt fynd, om än detta icke alltid kan äfven till tidpunkten så noggrant fixe- ras som i Fr. Sg 48, hvilken genom själfva begynnelseorden (November den femtonde dagen ett tusen sju hundra och åttiotre) angifver gränsen för sin tillkomst och sålunda måste hafva hem- tat sin melodi från det förut samma år den 8 april å Ulriksdal gifna sång-

* Den 12 februari enligt Erdmann.

* Enligt N. Erdmann skulle detta bibliotek hufvudsakligen bestått af kontorsböcker.

spelet »Tillfälle gör tjuften», hvarest samma melodi förekommer, oförändradt lika med Bellmans, men icke oförändradt lika med det gemensamma originalet (af Monsigny).

Men detta fall är ett af undantagen; andra äro sådana, då han bevisligen hemtade ur Naumanns, Voglers o. a. operor. För öfrigt var det nog mycket vanligare, att Hallman och Envallsson togo melodier till sina sångpjeser från Bellman, än att han tog från dem, hvadan man ock ej sällan i dessa sångpjeser torde hafva den historiskt riktigaste formen på vissa Bellmansmelodier, sådana de då antagligen allmänt voro i svang och sjöngos, en form som stundom afviker från den af Åhlström vid tryckningen fastslagna. Wieselgren berättar om Åhlströms åtgöranden bland annat, att »der en tryckt källa var bekant, gick Å. till denna», hvilket naturligtvis betyder, att Åhlström i vissa fall återställde Bellmans melodi till större likhet med dess källa, något som ej obetingadt kan betraktas som en fördel, enär melodien då måste förlora något af den egendomliga bellmanska omdaning. Ett exempel torde man ha i behandlingen af den af Bellman flerstädes använda folkvisan Herr Peder och liten Kerstin. Så som musiken nu föreligger till »Beate Marie satt i höganlofts bur» (Tillfällighetsdikter 55), öfverensstämmer den utan tvifvel mera med folkvisan än not-exemplet till »Herr Bacchus han var en riddare bård» (Fr. Test. 207). Men det senare är — oafsedt ett slarf i taktindelningen vid sjelfva nedskrifvandet — en så originel ombildning, att den borde föredragas till alla de dithörande texterna.

I allmänhet ligger det ingen öfverdrift i Bagges påstående, att Bellmansmelodierna »ofta öfverträffa originalet i sällspord gratie». Ännu mera beundransvärdt är Bellmans genialiska val af melodier, hvilka enligt hvad Ljunggren m. fl. påpekat, oftast passa mycket bättre, vare sig genom öfverensstämmelse eller kontrast, till karaktären i Bellmans text än i den ursprungliga, t. ex. den bekanta till »Hör, klockorna med ängsligt dån», som verkligen så träffande målar en dyster begrafningsringning, att man knappt kan begripa, huru den förut kunnat användas till menlöst idylliska texter sådana som »Annette à l'âge de quinze ans», »Quand la bergère vient des champs» och dylikt.

Man har sagt om vissa af Händels fraser, t. ex. »Jag vet att min förlossare lever», »Han föda skall sin hjord» m. fl., att de utgöra en så fulländad sammansättning af ord och musik, att om man med känsla och öfvertygelse deklamerar orden och låter talets tonfall ordna sig till musikaliska intervaller, så har man alldeles af sig sjelf just den melodi, som Händel satt. Det samma kan i högsta potens sägas om

många Bellmansfraser, och konsten torde icke vara mindre därför, att det här gälde, icke att sätta melodier till ord, utan ord till melodier. Melodien är hos Bellman tydligen i regeln det ursprungliga, den sväfvade i allmänhet först för hans fantasi och i den inbildades från början de poetiska föreställningarna han ville ha fram. Derigenom blef hans rytmik så naturlig och pregnant, att den ännu i dag kan tjena som öfverträffligt mönster för både vådevillkompositörer och librettöfversättare.

Originaliteten i Bellmans strofbyggnad beror just derpå, att den är född ur melodien och sålunda icke af skematisk metrisk, utan kompliceradt musikalisk natur, hvarför ock en del sånger äro svåra och villsamma att skandera utan i förening med melodien. Detta beroende af melodierna, i synnerhet af längre, instrumentala sådana, har emellertid vållat, att strofen blir svårkonstruerlig och språkmateriet ej alltid vill räcka till, och det är troligen sådana förlägenheter, som gifvit upphof åt Bellmans flitiga bruk af ifyllande ritoneller och mellanspel, hvarvid sångaren ofta har att med låten hära något instrument. Tekniskt och allvarligt sedt göra dessa »Lückenbüsser» stundom intrycket af ohjelplighet och nödtvång, men Bellman har förstått att göra en dygd af nödvändigheten och gifva dem skenet af af-sigtliga befängdheter, som bidraga att höja skildringens komik och föredragets dramatiska åskådlighet. Och det är ingen ringa härmningsförmåga, som Bellman sålunda tager i anspråk hos sångaren. Han skall kunna framställa fiol, violoncell, flöjt, oboe, klarinett, horn, trumpet, puka och trumma.

För att visa huru Bellmans föreställningskrets var liksom mättad af alla slags musikaliska klangfärger, vill jag här meddela en förteckning på samtliga instrument, som omtalas i hans skrifter. De äro: fiol, basfiol (inclusive violoncell), viol de gamme, flöjt, flöjtravär, messingsflöjt, flageolette, pipa, skalmaja, oboe, oboe d'amour, klarinett, dulcian (hvarmed dock stundom menas basfiol eller en af dess strängar), bas-song (stundom = basfiol), lur, valdhorn, trumpet, basun, puka, trumma, triangel, cymbal, tallrikar, klockspel, klavcymbal, harpa, luta, cittra, giga, trumpetmarin, lira, nyckelharpa, säckpipa, orgel, hummel och pantaleon — d. v. s. i det närmaste alla då bekanta instrument!

I sammanhang dermed står den omständigheten, att så många af skaldens fantasifigurer äro virtuoser på något instrument och en del på flere sådana. Kilberg trakterar trumpet, Knappe oboe, Stendecker pukor, Löfberg dulcian, Wingmark flöjtravär, Samuel, Strufvas son, trumpetmarin, Grannas Lasse lyra, Gutenschwager basfiol och Nystedt mungiga. Ännu styfvare är Fredman, som kan sköta fiol, bassong och

lyra, samt Bergström, som spelar fiol, oboe och nyckelharpa. De mångsidigaste exekutörerna äro dock Berg, som sysslar med både horn, oboe d'amour, flöjt, fiol, basun och hummel, Mollberg, som förstår sig på basfiol, harpa, trumpet, valdhorn, dulcian, flöjt och cymbal, samt i all synnerhet fader Movitz, som då han, en »Eneas lik vid Troja», vandrar ut ur sitt brinnande hem, är belastad med basfiol, flöjt, lyra, bas-song och valdhorn, under det hans klarinett, fiol och hoboja stå i ljusan låga, och som utom alla dessa instrument derjemte spelar harpa, basun och pukor. Oftast omtalas valdhorn och fiol eller basfiol, och företrädet dem emellan afgöres af Fredman så, att »valdhorn bör man ha på baler — stor sak uti fioln». Vid konserten på Tre Byttor öfverbjudas bröderna och systrarna hvarandra i musikalisk färdighet. En excentrisk idé hade Cornelius, då han ville drifva orgelpiporna till mera dusa toner genom ifyllande af drank i stället för väder, ett rön, som dock lär ha lyckats bättre, än då Knapes hustru tog dennes oboe och dermed tjärnade smör, hvarigenom »den klara oboetonen alldeles försvann».

Innan jag slutar, måste jag vidröra den mycket omtvistade frågan, huruvida Bellman var kompositör eller icke. Tydligt är, att ju flere Bellmansmelodier man finner vara hemtade från andra håll, dess mera minskas sannolikheten af att skalden sjelf var tonsättare — eller rättare melodiuppfinnare, ty en tonsättareförmåga ligger ju onekligen i hans erkända talang att kunna för sina syften omdana en gifven melodi. Något bestämt bevis för att han sjelf uppfunnit melodier föreligger icke, så vida man ej som sådana vill anse uppgifterna om, att han till en del skulle komponerat musiken till parentationen öfver Lundholm (Handl. rör. Bacchi Ordenk. 7), samt att ett stycke i Eichhorns samling bär öfverskriften »Egen komposition». Skaldens eget intyg vid de 1791 utgifna Fredmans Sanger, att de »äro, så till poesi som den af mig till en del äfven komponerade musik, öfversedda, rättade och erkände», kan, såsom Bagge påpekat, tolkas så, att han menat just den del, som han eger i de flesta melodier, i det han omskapat dem för sina ändamål. Men samma tolkning kan utsträckas äfven till förut nämnda uppgifter, och Kellgrens yttrande om epistelmelodierna, att deribland sådana finnas, hvilka »erkänna samma skapare som versen», beror för sin rätta fattning ytterst, liksom hela tvistefrågan, på hvad man då för tiden menade med tonskapare eller tonsättare. Till äfven tyrs menade man — såsom Mankell anmärkt — detsamma som på 1500-talet, då de tyska koralbearbetarne kallades »tonsättare», oaktadt de i regeln aldrig sjelfva uppfunno melodier, utan togo befintliga sådana och »satte»

dem till psalmtexten på ett konstmestigt utbildadt och med textens karaktär öfverensstämmande sätt.

Så länge emellertid icke alla Bellmans melodier kunnat uppsåras på annat håll, har man naturligtvis ingen rättighet att neka möjligheten af att han sjelf kan hafva uppfunnit sådana. Här vill jag blott anmärka, att flere melodier, som fordom af traditionen särskildt utpekats såsom varande af Bellman, numera återfunnits på andra ställen, t. ex. den berömda melodien till »Märk hur vår skugga», som af Bagge upptäckts i ett divertissement af den obskyre E. L. Zebell, och hvori Bellmans åtgörande inskränkte sig till en ändring, som föranledde Kraus' bekanta utrop: »Detta f är värdt en dukat!»

A. L.

Henry Bramsen.

I andra numret af denna tidning för i år hade vi tillfälle att i öfversigten af musiken i våra grannländer omnämna en ung violoncellist, som efter slutade studier i utlandet konserterade i sin födelsestad Köpenhamn; det var herr Henry Bramsen, som nu, genom Henri Marteauss impresario engagerad för konserter i vårt land, snart kommer att låta höra sig här i Stockholm.

Henry Bramsen är född den 3 oktober 1875 i Köpenhamn, der han först erhöi undervisning af kapellmusik Rydinger och sedan af den berömda violoncellisten professor Julius Klengel, lärare vid konservatoriet i Leipzig, der han äfven studerade kammarmusik för professor F. Hermann och teori för dr. Jadassohn. På Gewandhauskonserterna derstädes spelade hr Bramsen under professor Reineckes direktion och gaf der den 7 december förra året i kristallpalatsets teatersal under ledning af professor Klengel och medverkan af ett regementskapell en konsert vid hvilken han utförde konserter af Davidoff (A-moll), Piatti (D-moll) och Volkmann (A-moll) och rönte stort bifall af publiken. Äfven kritiken berömmar hans ovanliga violoncelltalang, särskildt den ädla tonen och det känslofulla cantabile-spelet. Herr Bramsen har också förmånen att spela på en äkta Amati. I fråga om konstnärlighet har den unge violoncellisten, efter hvad det synes, ännu ej hunnit till det tekniska mästskapet, men är på god väg dit. Mycket berömmande uttala sig Köpenhamnstidningarna om honom. Så yttrar »Dannebrog» efter hans första konsert i Köpenhamn:

»Det låg öfver prestationen en klangskönhet, en verve och ett temperament, som i förbindelse med hans förbluffande tekniska mästenskap måste bringa honom seger. Om ej alla märken slå felt, kommer han inom kort tid att vinna ett europeiskt namn. Medan man i Davidoffs konsert beundrade konstnärens tekniska rapiditet, fylliga toner och eleganta stråkföring, gläder man sig i en förtjusande Locatelli-sonat (effektfullt bearbetad af Piatti) öfver den stilfulla framställningen. I en excellent föredragen Nocturne af Julius Klengel, i en Tarentella af Piatti och i Poppers »Elfdans»

Henry Bramsen.

utvecklade konsertgifvaren i fullaste glans hela det moderna salongsspelets charme.»

Vi emotse med intresse den unge konstnärens konserterande härstädes.

Mendelssohn och Jenny Lind.

En vacker episod om Jenny Lind och Mendelssohn omtalas i Elise Polkos »Erinnerungen an Mendelssohn».

Det var efter en stor konsert i Leipzig, vid hvilken begge artisterna tagit publiken med storm, då Mendelssohn för första gången uppträdde som talare.

Direktörerna för Gewandhaus anställde en serenad vid faklor till ära för vår berömda sångerska, och en så stor massa människor var församlad i Brockhaus trädgård, att den var ända till trängsel öfverfylld. Ovationen var så entusiastisk, att vår »Svenska näktergal» vände sig till Mendelssohn och frågade, hvad hon skulle göra för att tillfredsställa folkmassan, som samlats för att egna henne sin hyllning.

»Ni måste gå ner och säga några ord för att göra dem nöjda», föreslog Mendelssohn.

»Godt», sade hon efter något besinnande, »jag vill gå ned till dem, men ni måste ledsaga mig och tala i mitt ställe.»

Mendelssohn bjöd henne sin arm och de gingo ned ibland hopen af artister och beundrare, som var samlad i trädgården. Uppträdandet af dem begge framkallade en riktig storm af applåder. Då Mendelssohn till slut kunde få ordet sade han:

»Mina dyra vänner, ni får nu inte ett ögonblick tänka på, att jag är Mendelssohn; jag är fröken Jenny Lind och jag tackar eder hjertligt för denna förtjusande öfverraskning.»

»Men sedan jag nu mottagit den hedersbetygelse, som bevisats denna lysande personlighet, vill jag nu återkomma till mitt egna jag som musikdirektör i Leipzig och med eder alla ropa: Längje lefve Jenny Lind!»

Ett svar af tusen röster följde på detta rop. Det half inte, att sångerskan protesterade mot det sätt, hvarpå han fullgjort det uppdrag, hon gifvit honom, hon rördes till tårar öfver det behagliga och vackra sätt, hvarpå han talat, och under tonerna af Mendelssohns »Skogs-sång» lemnade paret platsen tillsammans.

Litteratur.

På Albert Bonniers förlag har utkommit: Erdmann, Nils: *Carl Mikael Bellman*, hans omgifning och samtid. Med 72 porträtt, vyer och teckningar. Pris häft. 2: 50; inb. i klothb. 3: 75.

Porträtt af Bellman efter El. Martin, P. Krafft d. ä. Hilleström, Sergel m. fl. pryda jemte en mängd andra förtäffliga illustrationer detta intressanta verk, som fullständigt utkom till firande af den berömda skaldens 100-åriga dödsdag. Ett särskildt värde har denna bok, utom hvad sjelfva Bellmans-biografien beträffar, i skildring af den tid och de förhållanden, hvarunder skalden lefde. De särskilda kapitlen

ha till titel: Barndom. I Upsala. I banken. Stockholmslif 1759—1763. Ekonomiska trångmål. Bankrutt. Politik. Finanser och poesi. Njutnings-törst. Bacchuskult. Bacchanalisk diktning. Musik. Natur. Familjelif och erotik. Bellmans omgivning: Bellmans verklighet. Litterära förhållanden. Realism. I societeten och på hofvet. Anakreon och Gustaf III. Esprit och moral. Den andliga parodien. Den världsliga parodien. Ordenskapitel. Sentimentalitet och affärer. Nya tidstecken. Krigsåren 1788—1790. Bellman och teatern. Parnassens lager och vänskapens lön. Revolutionstoner. Pesimism. Efter världens dom. — Efter skrift. Till närmare redogörelse för bokens innehåll ega vi här ej plats. De dagliga tidningarna härstädes ha förut kunnat vidlyftigare anmäla densamma.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Febr. 1, 3, 8. Mascagni: *Vännen Fritz* (Suzel: fröken Frödin). *Skuggbalett*. — 2, 7. *Vermålingarne*. — 5. Mozart: *Figaros bröllop*. — 6. Auber: *Fra Diavolo*. — 9. Bellini: *Norma*. — 10. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: frök. Sparrman, debut). — 11, 12, 15. *Festföreställning* till högtidlighållande af Carl Mikael Bellmans minne på 100:de årsdagen af hans död. 1) *Ett svenskt minne*, folkskådespel i tre akter med epilog, sammansatt af Louise Stjernström, musiken arrang. efter Bellmansmelodier af Ivar Hallström (kronprins Gustaf, Ulla Fersen, mutter på Tuppen, Ulla Winblad, Lotten: fru Linden, frök. Frödin, fru Strandberg, frök. Holmstrand, fru Heintz; greve Horn, kapten Hästesko, Fredman, korporal Mollberg, Kalle, Movitz: hrr Lejdström, Vallenius, Johanson, Sällergren, G. Henrikson, Brag, m. fl.); 2) *Bellmansmelodier*: arrang. för orkester af R. Henneberg; 3) *Amaryllis*, poem af Snoilsky (frök. Zetterberg); 4) *Tablåer*. — 13. Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth: fru E. Gulbranson, gäst; Venus: frök. Pettersson).

Vasa-teatern. Febr. 1—7. *Ut med Hin!* — 8—12. Suppé: *Fatinitza*. — 14, 15. Genée R.: *Nanon*, operett i tre akter af F. Zell (Nanon: fru Anna Pettersson-Norrie, gäst; madame Maintenon, Ninon de l'Enclos, Gaston, page: fruar Lindström, Berg, frök. Nilsson; Ludvig XIV, markis d'Aubigné, markis de Marsillac, Hector de Marsillac, abbé La Plâtre: hrr Örnberg, Svenson, Ringvall, Klinger, Pettersson).

Södra teatern. Febr. 8—15. *Clairette i dragonlägret*, vådevill-operett i tre akter af H. Raimond och A. Mars, musik af V. Roger (Clairette: frök. Lindzén).

Vetenskaps-akademien. Febr. 4. V. Stenhammars och Knut Bäckes första musikafon: *Schumann*-afon. Biträdande: fru Dagmar Sterky.

Musikaliska akademien. Febr. 4, 12. *Konserter af The Fisk Jubilee Singers*; 5. af Lennart Lundberg; 6, 13. Raoul Koczalski; 11. Sven Scholanders minnesfest öfver C. M. Bellman. — 14. *Musikföreningens 39:e konsert*. 1) Dvorák: »Husitská», dramat. uvertyr; 2) Alb. Rubenson: »I skogen», dikt af E. von Quanten, sopransolo med orkester; 3) A. Rubinstein: Andante för stråkorkester, op. 17 nr 2; 4) A.

Söderman: Katolsk messa för fyra soloröster, kör och orkester. Biträdande: fru D. Edling, frök. Gudrun Torpadie; hrr W. Dorph och E. Borgstedt, kungl. hofkapellet; dirigent: prof. Fr. Neruda.

Mascagnis »Vännen Fritz» har fortfarande gifvits och på sista tiden med fröken Frödin som Suzel, hvilken af henne framställes något mera liflig än af företrädarinnan i rollen. Operan har fortfarande efterföljts af en pikant balett med serpentindans, hvartill hr Henneberg skrivit en liflig, anslående musik. — Festföreställningen på hundraårsdagen af Bellmans död, började med folkskådespelet »Ett svenskt minne» af Louise Stjernström, hvilket för mer än trettio år sedan (1861) under namn af »Johan Fredman» gafs å då varande Mindre, nu Dramatiska teatern med musik af H. Berens. Nu hade prof. Iv. Hallström till de i det omarbetade stycket förekommande Bellmansmelodierna arrangerat ett talangfullt orkesterackompanjemang. Pjessen är af ringa dramatiskt värde men en rätt anslående tidsbild med Bellmansfigurer och Bellmansmusik, dels körer, dels solosånger mest sjungna af Fredman-Johanson. Kronprins Gustaf och några högtstående personer ingripa ock i handlingen, som slutar något tragiskt med Fredmans död, hvilken synes vara identifierad med Bellman själf. En tablå med Bellmans apoteos avslutade föreställningen, hvars program läses här ofvan. Ett vackert nummer i den voro de af hr Henneberg för orkester arrangerade Bellmansmelodierna, som framkallade rikt bifall. Salongen var fullsatt och prins Carl med uppvaktning bevistade föreställningen. — Under ett kort men intressant gästspel har fru Ellen Gulbranson, f. Nordgren, låtit höra sig som Elisabeth i »Tannhäuser» och Amneris i »Aida», i hvilken senare roll hon, som bekant, förr utfört här. Hennes ståtliga apparition och voluminösa röst samt väl genomtänkta dramatiska framställning gjorde i båda rollerna ett mäktigt intryck. Vid hennes sista uppträdande, som Amneris, blef hon också varmt hyllad med många inropningar och blomsterbuketter. Ett engagement i Köpenhamn förhindrade fortsatt gästande här, och med saknad erfar man, att ej heller, såsom allmänt önskats, kan få njutas af hennes gästspel i »Valkyrjan», då denna opera kommer upp på vår kungliga scen. Om Vasateaterns sista nyhet, »Nanon», få vi sedermera yttra oss och öfvergå nu till en kort öfversigt af konserterna i slutet af förra och första veckorna af denna månad.

Först ha vi då att nämna violinisten Henri Marteau's förnyade konsertande i Musikal. akademien den 22, 26 och 27 jan., åtföljdt af lika lysande framgång som förut. Å de första konserterna hade han — likasom på på den förutgående landsortstournén —

en talangfull ackompanjatriss i fröken Astri Andersen, elev af Musikaliska akademien och dotter till den värderade läraren i violoncellspel vid konservatoriet samt hofkapellisten och komponisten A. Andersen. Af större verk spelade hr Marteau å första konserten Sonat C dur af Chr. Sinding, å de andra Saint-Saëns konsert nr 3 och Leonards konsert nr 4 (med Hj. Meissner vid flygeln), samt å andra konserten duo af Spohr för 2 violiner, assisterad af konsertm. L. Zetterquist, som skötte sin violin med känt mästarskap.

Med sång biträdde vid den första Marteau-konserten fru Sterky, vid den sista (matiné) en ung miss Nellie Turnwall (Törnwall, af svensk börd) från Amerika, som lät höra en mycket vacker mezzosopran, redan rätt väl skolad. Den »10-åriga» Raoul Koczalskis konserter i Musikal. akademien ha ej kunna locka fullt hus, men skörden af bifall var stor och han förtjänade det äfven genom sin för hans ålder mirakulösa talang både hvad verklig konstnärlighet och uppfattning beträffar, speciellt i Chopin-kompositioner. Hans sista konsert tillhör nästa redogörelse. Den första af Stenhammar och Bäckes soarér var en Schumann afton, börjande med den stora C dur-Fantasién, brillant spelad af hr Stenhammar, som till slut med hr Bäck gaf »Andante mit Variationen» för 2 Pianon, utförd med ypperlig ensemble. Herr B. spelade solo mycket smakfullt 6 nummer ur »Fantasistycken» Op. 12 och fru Sterky utfylde programmet med sånger, som framkallade entusiasm och bissering. Följande afton fick man i Musikal. akademien höra en annan svensk pianist hr Lennart Lundberg, som med ett fint, artistiskt spel tillvann sig förtjent bifall för återgifvandet af Beethovens Sonat op. 53, mindre saker af Schumann, Chopin och Rubinstein samt till slut Polonaise af Liszt — Sven Scholanders Bellmans-festafon inbringade honom en ny triumf. Soarén, inledd med ett föredrag om Bellman af prof. C. R. Nyblom, gafs naturligtvis för utsåldt hus. — *Musikföreningens* konsert hade ej alldeles fyllt lokalen, troligen med anledning af den starka kylan. Den inleddes med en intressant instrumenterad, något fantastisk uvertyr af Dovrak, hvarpå följde Alb. Rubensons, förr hörda, vackra sopransolo »I skogen», särdeles väl instrumenterad och nu förträffligt tolkad af fru Edling samt k. hofkapellet. Andantet för stråkorkester af Rubinstein, hvilket sedan gafs, hade man nyligen hört Aulin-kvartetten spela på dess soaré till firande af Rubinsteins minne. Slut- och hufvudnumret, Aug. Södermans »Katolsk mässa», fick ett värdigt utförande, med solopartierna till röster som föredrag utmärkt återgifna af förut nämnda innehafvare. Messans alla delar, ej minst det bekanta orkester-offertoriet, lemnade i behåll en

stor musikalisk njutning. De flesta numren äro af tonsättaren tagna ur andra hans arbeten men väl använda till denna stämningsrika ehuru i mera modern stil hållna messa. Vi hänvisa för öfrigt angående denna komposition till dr. Adolf Lindgrens intressanta uppsatser i Svensk Musiktidning för 1881 om denna messa och i årg. 1887, 1888 om »Aug. Södermans manuskript-samling». Prof. Neruda dirigerade med vanlig säkerhet, och af publikens bifall gälde nog en del honom. De talrika »Fisk jubilee Singers»-konserterna få vi omnämna, när dessa slutat — med ett måhända 50 konserts-jubileum.

Från in- och utlandet.

Musikaliska akademien har från sällskapet Musikens vänner i Göteborg fått mottaga en gåfva af 9,000 kronor. Akademien har tillkännagifvit, att den emottager gåfvan och är villig att förvalta den på de i gåfvobrevet omnämnda villkoren, undertecknad af Math. Wickman, Axeline Mraz, Agnes Lönegren och Riken Lindström.

Musikkonservatorium. Enligt tryckt matrikel för innevarande vårtermin är elevernas antal 167 (102 manliga, 65 kvinnliga). Nyantagna äro 20 (12 manliga, 8 kvinnliga).

Inträdessökande voro 116. Till sång och kyrkosång 25, stråkinstrument 20, orgel 17, piano 16, blåsinstrument 15, kontrapunkt och instrumentation 15, pianostämning 8.

Utmärkelse. Vid en i Brüssel anordnad internationel täflan i musikalisk komposition har, berättar G. H. T., första hederspris — stora guldmedaljen med diplom — tillerkändts domkyrkoorganisten i Göteborg fröken Elfrida Andrée för en af henne komponerad symfoni för stor orkester. Inom andra täflingsafdelningar har dessutom fröken Andrée erhållit pris dels för en stråkkvartett, dels för en komposition för orgel och militärmusikkår. Antalet täflande var 77.

Nytt svenskt orkesterverk. Af Aug. Meissnes kapell utfördes i fredags Prelude ur en större orkestersuite af den unge begåfvade tonsättaren Hugo Sedström, elev af konservatoriet och här verkande såsom musiklärare. Detta vackra och väl skrifna Prelude lofvar godt för suiten i sin helhet, som vi hoppas få höra å någon symfonihörsert på k. operan framdeles. Berns' salong, som nu är mera en simpel varieté-lokal än en konsertsal, är ej rätta platsen för framförande af sådana slags nyheter som denna. Någon annan orkester än Aug. Meissners fins dock ej, utom operans, som här kan utföra ett för fullständig orkester skrifvet verk.

»**Per Svinaherde**», Hallströms populära sagospel, är genom Lindens teater- och konserthyrå såldt till direktör M. Fröberg. Nya dekorationer till stycket ha målats å Carl Grabows atelier. Prinsessans och prinsens partier komma att utföras af fröken Gerda Grönberg och hr Emil Nilsson-Adami. Premiären egde rum i Helsingborg den 13 dennes med stor framgång.

Frederik Frederiksen, den unge violinisten, hvars namn icke sällan förekommit på konsertprogrammen i Göteborg, der han har sitt föräldrahem, och under senaste åren med mycken framgång spelat i London, omtalas i sista januarihäftet af »The musical Exchange Journal», hvori han berömmes för sin vanliga förtäflighet i ton och exekution, särskildt för utsökt precision i oktavpassager. I ett följande nummer af samma tidning meddelas porträtt af konstnären, som för närvarande har anställning såsom lärare vid Hampstead-konservatoriet och »London organ school of the International College of music».

Enköping. Hr Sven Scholander gaf här en matiné den 3 februari. Hela inkomsten af densamma, 200 kronor, skänkte sedan hr Scholander till sjukhuset som bidrag vid legosängsavgifter för mindre bemedlade.

Jönköping. Ett filharmoniskt sällskap är här under bildning. Initiativet dertill har tagits af några af stadens musikaliskt bildade personer, och redan från början synes idén ha omfattats med mycket intresse. Sällskapet, som bland sig räknar stadens förnämsta vokala och instrumentala förmågor, sammanträdde för första gången på stora hotellet den 7 februari, och meningen är, att öfningarna der skola fortsättas åtminstone en gång i veckan.

Göteborg. Å Stora teatern har i första hälften af denna månad af pjäser med musik endast uppförts »Värmländingarne». — Den 1 februari gaf Aulinska stråkkvartetten i Handelsinstitutets festsal en soaré med följande program: 1) Mozart: Stråkkvintett; 2) Brahms: Sonat nr 9, A-dur, op. 100, för violin och piano; 3) V. Stenhammar: Stråkkvartett, C-dur, op. 2. Vid en den 3 februari följande »populär kammarmusik-konsert» i Realläroverkets sal utförde Aulinska kvartetten ett »Capriccio» för två violiner och altviol (hrr Aulin, Sandqvist, Bergström) samt stråkkvartetter af Rubinstein och Schubert. Denna konsert var, underligt nog, fåtaligt besökt. — Folkkonserter ha nu — med Stockholm till föredöme — börjat gifvas här i Arbetarförningens sal, som rymmer 6- å 700 personer. Den första af dessa konserter egde rum den 2 februari. Efter Aug. Södermans »Festmarsch» till Oscar II och hans gemåls kröning,

som inledde densamma, följde en »Prolog» och derefter A. F. Lindblads körverk »Drömmarne», utfördt af Harmoniska sällskapet under dr Valentins ledning. Vidare upptog programmet: sånger af A. Söderman och Geijer (fru Afzelius), »Den resande studenten» af J. A. Josephson och »Landsknektens visa» af K. Valentin (en musikalskare) »samt Svenska folkvisor och danser» för blandad kör, arrang. af A. Hallén. Programmet upptog till sist, välbetänkt nog, tonsättarnes namn med bifogad kort uppgift om födelsedag och -år (resp. dödsår) samt deras befattningar och samhällsställning. — Koczalski-konsert gafs här den 9 februari.

Vexjö. Franz Neruda och Salomon Smith gåfvo den 3 februari en mycket talrikt besökt konsert härstädes. Fru Neruda ackompanjerade sin man och denne hr Smith.

Från våra grannländer.

Kristiania. Första hälften af denna månad har varit fattig på musiknöjen. Kristiania teater har ej haft några musikpjeser att bjuda på. Af konserter ha vi endast att anteckna sångerskan fru Eva Nansens den 9 dennes i Logens stora sal, med biträde af pianisten fröken Carolina Bergh och kapellmästaren Per Winge, samt Raoul Koczalskis i samma lokal den 11 febr.

Helsingfors. Runebergs födelsedag den 5 februari har som vanligt firats å härvarande teatrar. Å Svenska teatern sjöngs den dagen »Suomis sång» och »Vårt land» af Akademiska sångföreningen, hvarjemte uppfördes ett proverb och ett stycke ur »Julkvällen». Dagen förut gafs å denna teater bland annat »vertyren till »Kung Karls jagt» af Pacius och tredje akten af densamma. Jemte de vanliga populära konserterna i Societetshuset under direktör Kajanus' ledning ha sådana gifvits: den 7 i universitetssalen af Alberto Puni, violoncellist från kejserliga teatern i Petersburg, den 13 femte symfonikonserten under medverkan af Henri Marteau och den 15 februari af Karl Ekman och Ida Morduch med biträde af orkesterföreningen. Å musikinstitutets musikafnär ha bland annat utförts en stråkkvartett af Fr. Smetana.

Köpenhamn. Kgl. operans spellista för denna månad har till och med den 15 dennes upptagit: »Oluf» af Grandjean, »Jolantha», »Trollflöjten», »Antigone», »Elverhöj», »Falstaff» och baletten »Waldemar». — Cæciliaförningens andra konsert upptog italiensk musik i 16-18:e århundradet. Den 10 gaf Joachim Andersen en stor folk-konsert med biträde af sångerskan fröken Julie Gundestrup och violoncellisten Henry Bramsen.

Vid den första af årets »små filharmoniske konserter» den 13 dennes i Konsertpaläets mindre sal medverkade herr Tor Aulin och Vilh. Stenhammar. Konserten bjöd på en dansk nyhet: Tre Fantastystycken af Lange-Müller, »klangfull och yppig musik, som af de båda svenska artisterna erhöill ett första rangens utförande». Aftonens hufvudnummer voro Sgambatis kvintett i B-dur och V. Stenhammars C-dur-kvintett, »två stycken så olika som norden och södern», säger »Politiken», hvori det vidare heter: »Det pulserar varmt blod i den moderne italienarens verk, som är oroligt och bisarrt, men i längden tröttnar genom brist på fasthet. Den unge svenskens musik, i hvilken något af samma oro jäser, verkar deremot starkast genom den kyliga kraft, som under stundom uppenbarar sig deri.

Qvartetten är, öfver hufvud taget, intressant, mycket talangfull, men ojemn. Den börjar tunt (!) med ett allegro, hvars hufvudmotiv påminner om svenska folkdansar, men slutar till gengäld med en storslagen och energisk final, i hvilken det finnes en oändligt mycket vidare horisont.»

Paris. Å Stora operan förekom den 8 februari en premiär, i det »La montagne noire», lyrisk dram i fyra akter med ord och musik af mille Augusta Holmès då först uppfördes. Operan gjorde ingen lycka. Den tragiska texten med strid, mord, självmord, skott och eldsvådor motsvaras af en bullrande musik, som äfven ofta tangerar det triviala. Fröken Holmès, född 1850 i Irland och god pianist, har länge varit bosatt i Paris, der hon sedan tjugu år tillbaka gjort sig ej ofördelaktigt känd som tonsättarinna.

På »Variété»-teatern har återupptagits Her-

vés tre-akts-buffa »Chilperic», som med sin muntra text och »goda» musik väckt lifligt bifall.

Det förskräckligaste. Mr Sims Reeves, den äldste af nu lefvande engelska tenorsångare — född 1821 —, försöker ännu då och då att sjunga på konserter. En dam, som å en sådan märkte den gamle sångarens ansträngning, vände sig medlidsamt till sin granne med de orden: »Hur förskräckligt måtte det ej vara, när stora sångare och sångerskor märka förlusten af sin dyrbara röst!» hvarpå hennes granne svarade: »Jag finner det ändå förskräckligare, när de icke märka det!»

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,
Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönda med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA . . 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBERG . . . 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å Industriutställningen i Göteborg 1891

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS! Den enda svenska pianofabrik, som vid täflan **alltid** erhållit **högsta** priset. **OBS!**

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst fem år för instrumentets hållbarhet och varaktighet.

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor**. Gamla instrument tagas i utbyte.

Eugen Gärtner

Atelier för Violfabrikation
Stuttgart, Söngerstrasse 5.

Stråkinstrument

af egen tillverkning efter berömda mästares original; konstnärligt arbetade af vackert gammalt trä. Stor, ädel ton, lätt spelbara.

Reparationer konstmässigt och billigt.

Stort lager af gamla italienska och tyska instrument till alla pris.

Prislista gratis. Alla slags utensilier.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmsjö.

Obs! Billigt annonspris

i Svensk Musiktidning; endast 10 öre petitraden.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten enhälligt vitsordade för att vara de bästa i Norden tillverkade. Prisbelönda i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Organist- och Klockarebefattningarne

inom Karlskoga församling kungöras härmed till ansökan lediga.

Med den förstnämnda befattningen är förordnad en årlig lön af 425 kronor samt med den sistnämnda 775 kronor eller tillsammans 1,200 kronor, hvartill kommer en årlig hushyresersättning af 200 kronor.

Befattningarne tillträdas den 1 Maj 1895 eller, om de till den tiden ej hinna tillsättas, månaden efter den då valet vunnit laga kraft.

Ansökningar insändas senast den 20 Februari 1895 till ordföranden i Karlskoga församlings kyrkoråd under adress *Karlskoga Kyrkoby*.

Karlskoga den 15 December 1894.

KYRKORÅDET.

(G. 24 804)

Innehåll: Benjamin Godard (med porträtt). — Carl Michael Bellman, ett hundraårsminne (med porträtt). — Bellmansmusiken (ur det under tryckning varande Bellmansnumret af »Samlaren») af A. L. — Henry Bramsen (med porträtt). — Mendelssohn och Jenny Lind. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Annonser.